

Čas přípravy
20 minut

Čas realizace
cca 70 minut

Prostor
klubovna

Roční období
podzim

Počet účastníků
družina

Věková kategorie
čte/piše

MRAVENEC – VYTVÁŘÍM

Obecný cíl:

Rozvoj těchto kompetencí: k učení, občanská, pracovní.

Konkrétní cíl:

Rozvoj tvořivosti a manuální zručnosti, citu pro materiál, touhy obdarovávat, pěstování návyků správného a bezpečného zacházení s různými nástroji.

Motivace:

Děti rády tvoří z různých materiálů, zejména tehdy, když své výrobky mohou někomu darovat a udělat tím radost. Trénujme proto jejich manuální zručnost, cit pro materiál a současně upevňujeme vztahy v jejich rodinném prostředí.

Legenda:

„Ahoj děti,“ říká mravenec Šikula, „vzpomínáte si, jak jsme byli spolu na vycházce v lese? A co jsme viděli? Taky jsme něco sbírali, vzpomínáte si, co to bylo? Ano ... Říkal jsem vám, že se nám budou hodit ... a podívejte se, co jsem dneska přinesl!“ (Nejlépe ukázky hotových výrobků z přírodních materiálů.) „Moc se mi líbí! Pojďte, zkusíme udělat taky takové ... můžeme je pak věnovat jako dárek k Vánocům! Přemýšlejte. Pro koho to bude? Bude mít určitě velkou radost!“

Potřeby:

K tomuto metodickému listu není žádný pracovní list.

Přírodniny – listy (nemusí být vylisované) a větvičky, kus borové kůry, plody a pecky rostlin, šípky, šišky, žaludy, kaštany, bukvice, duběnky, traviny a sušené rostliny, kapradiny, mech, sláma, kukuřičné šustí, ořechové skořápky, některé druhy koření, kamínky, mech, jehličí, peříčka, různé kořínky, ulity šnečků, apod.; ideálně ukázky hotových výrobků (nebo jejich obrázky), univerzální lepidlo, igelitový ubrus na zakrytí stolu; pokud máme možnost: tavná pistole (obsluhuje ji pouze vedoucí či určený instruktor).

Provedení:

Zahájení schůzky: Hra s přírodninami

Hra podporuje hmatový smysl a vjemové schopnosti.

Pomůcky: Dva plátěné sáčky, po dvou kusech různých podzimních plodů (např.: 2 borové šišky, 2 smrkové šišky, 2 modřínové šišky, 2 kaštany, 2 žaludy, 2 vlašské ořechy, 2 lískové oříšky, 2 šípky, 2 bukvice, 2 švestky, 2 malá rajčátka, 2 malá jablíčka, apod.).

Popis činnosti: Vytváření párů. Dítě vytáhne ze sáčku jeden předmět a snaží se stejný předmět najít ve druhém sáčku. Vítězí dítě, které rozezná nejvíce plodů.

Obměna: Sami určíme, jaké plody a počet (např. celkem 3 druhy) má dítě vyhledat.

Metodická poznámka: Při hře je aktivně zaměstnán pouze jednotlivec, proto je vhodné děti rozdělit – do tolika skupinek, kolik máme „dospělých“, a zahrát si ji ve všech skupinkách současně; případně můžeme mít přírodniny rozloženy po celém prostoru klubovny/tělocvičny a hru tak spojit s pohybem (pozor na hyperaktivní děti).

Hlavní blok: Dárek z přírodního materiálu

Metodická poznámka: Vybereme některou z možností nebo se pouze inspirováme a vymyslíme vlastní návrhy. Připravíme ukázkový vzorový výrobek, na kterém si zkusíme postup výroby, aby se s dětmi vše pěkně dařilo. Děti se mohou podle svého zájmu rozdělit do několika pracovních skupin, každá může tvořit jiný dárek:

Lesní strašidýlka

Na borovou kůru děti lepí přírodniny tak, aby vytvořily lesní strašidýlko nebo lesního mužíčka. Vlasy vytvoříme z listů, vousy z jehličí nebo suché trávy, na oči použijeme šípky nebo žaludy, ústa lze vytvořit z dvounažek javoru nebo větvičky, záleží na fantazii.

Obrázky

Pomůcky: Různé přírodniny, juta nebo rezné plátno, kulatý rámeček na vyšívání.

Jutu napneme do rámečku, na ni naaranžujeme různé přírodniny a přilepíme.

Koláže

Pomůcky: Přírodniny, jemný písek, mech, lepidlo, studený kliš na písek, rámečky různých velikostí, karton do rámečků.

Z nasbíraných materiálů můžeme sestavit obrázky plné fantazie. Můžeme využít hotové dřevěné rámečky: plochu obrázku pokryjeme studeným klišem a posypeme písek, necháme dobře zaschnout, nejlépe do další schůzky. Potom naaranžujeme různé mušličky, kamínky, mech apod. a přilepíme.

Zvířátka z kaštanů

Pomůcky: Kaštany různých velikostí a tvarů, nebozízek (svidřík, vrták na dřevo), špejle, případně také žaludy, nažky javoru, bukvice, šišky, šípky, makovice... Možno i kombinovat s dalšími přírodninami, například: tělo ptáčka – žalud, hlavička – šípek, křídla a ocásek – nažky javoru, nožky – špejle, pařátky – čepičky žaludů. Jistě sami vymyslíte mnoho půvabných zvířátek.

Korále a náramky

Pomůcky: Provázek, čalounická nit, tkací a čalounická jehla (velké ucho), různé přírodniny, nůžky, nebozízek.

Na dvojitou nit navlékáme šípky, trnky, žaludy, bukvice, duběnky, kloboučky od žaludů, střídavě různé plody, střídavě jeřabiny a nastříhaná stébla slámy...

Metodická poznámka: Obtížnost propichování dírek předem vyzkoušíme, instruktoři pomáhají tam, kde to jde obtížně, lépe jde u čerstvého materiálu. Krásné jsou z koření, například z hřebíčku – je ale nutné ho předem povařit, aby změkkl (hodí se spíše pro starší děti, do věkově smíšeného oddílu). Možností je mnoho.

Girlandy z listů

Na různě dlouhé provázky či čalounické nitě navlékáme střídavě listy a měkké plody – žaludy, šípky, jeřabiny; upevňujeme borové šišky. Zavěsíme je na strop, nebo jimi ozdobíme okno, stěnu, nástěnku.

Dárečky z ořechových skořápek**Želvička nebo myška**

Neporušenou půlku skořápky z vlašského ořechu položíme na čtvrtku, obkreslíme, přikreslíme hlavu, nohy, ocásek. Podle této šablony vystříhneme ze zbytků kůže nebo korku želvičku. Okraj krunýře opatrně potřeme lepidlem a přilepíme k tělíčku. Dárek pro brášku nebo sestřičku je na světě!

Ptáčkové nebo rybky

Vyrobíme je podobně, ale budou prostorové, na každou stranu korku přilepíme půl skořápky a zároveň vlepíme režnou nit na zavěšení, nebo kus špejle na zapíchnutí třeba k pokojové květině. Mamince nebo babičce se takový ptáček či rybka budou jistě líbit.

Zábavná část: Co chybí?

Pracujeme se stejnými páry plodů jako v zahajovací hře, opět vhodnější v menších skupinkách.

Místo dvou sáčků použijeme dvě plochá víka od krabic, hrát budeme se šesti nebo sedmi páry plodů. Rozložíme je na víka tak, aby na obou byly stejné plody. Dítě si všechno pozorně prohlédne a pak se otočí, jiné dítě odebere z jeho víka jeden nebo více předmětů a ostatní předměty jinak uspořádá. První dítě se otočí zpátky a srovnáním zjistí, co chybí.

Ukončení schůzky:

Posadíme se s dětmi do kruhu, každý si před sebe položí svůj dáreček a řekne, pro koho ho udělal. Výstavku vyfotografujeme.

Tento metodický list pomáhá naplňovat Ideál Pionýra: Poznání.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Pozor na živé a na nešikovné děti! Možnost zranění zejména při propichování a napichování přírodnin. Dbát na klid při práci, dobře poučit pomocníky, instruktory i děti jak zacházet s jednotlivými nástroji a jak se chovat při samotné práci.

Dětem se specifickými vzdělávacími potřebami poskytněte delší časový úsek na rozeznání předmětů hmatem – tento úkol se jim nemusí dařit, a proto je alespoň odměňte za snahu nějakou sladkostí.

Při hře „Co chybí“ se mohou objevit problémy u dětí s poruchami zrakové paměti, dejte jim však šanci se zúčastnit a pokud přece jen uhodnou, co zmizelo, nešetřete chválou.

Pozor na:

Práci s nástroji a s lepidlem, pozor při propichování dírek. Dbejte na to, aby nedošlo k vdechnutí či k polknutí některých drobnějších přírodnin.